

Rapport

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat de Dienst Justis van het Ministerie van Justitie haar niet al in een vroeg stadium heeft geïnformeerd over de positieve beslissing op haar verzoek om wijziging van de achternaam van haar kinderen als gevolg waarvan verzoekster onnodig kosten voor rechtsbijstand heeft gemaakt.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoekster diende op 14 mei 2007 bij de Dienst Justis een verzoek tot wijziging van de geslachtsnaam van haar beide dochters in.
2. De Dienst Justis nam dit verzoek op 16 mei 2007 in behandeling. Op 3 december 2007 deelde de Dienst Justis aan verzoekster mee dat haar verzoek zou worden ingewilligd.
3. De ex-echtgenoot van verzoekster diende op 25 januari 2008, tien dagen na het verstrijken van de bezwaartermijn, een bezwaarschrift in tegen deze beslissing. De Dienst Justis stelde de ex-echtgenoot op deze datum in de gelegenheid om de reden van zijn verzuim toe te lichten.
4. Op 1 februari 2008 legde de minister van Justitie het positieve advies om de geslachtsnaam van de beide kinderen van verzoekster te wijzigen, ter verdere besluitvorming voor aan Hare Majesteit de Koningin. Op 7 februari 2008 werd dit advies bij Koninklijk Besluit bekrachtigd. De Dienst Justis stuurde op 28 februari 2008 een afschrift van dit Koninklijk Besluit aan de geboortegemeenten van de kinderen van verzoekster. Verzoekster werd niet van het Koninklijk Besluit in kennis gesteld.
5. Naar aanleiding van het Koninklijk Besluit wijzigden de beide geboortegemeenten in de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) de geslachtsnaam van de beide dochters van verzoekster. De gemeente Boxmeer wijzigde op 4 maart 2008 de geslachtsnaam van dochter M. De gemeente Cuijk wijzigde op 6 maart 2008 de geslachtsnaam van dochter G.
6. Op 10 maart 2008 noteerde de afdeling Burgerzaken van de gemeente West Maas en Waal (de woonplaats van verzoekster en haar kinderen), dat de geslachtsnaam van de beide kinderen in de GBA van de respectievelijke geboortegemeenten was gewijzigd.
7. Op 27 maart 2008 reageerde de ex-echtgenoot van verzoekster, zonder inhoudelijk in te gaan op de reden van de overschrijding van de bezwaartermijn, op de brief die de Dienst Justis op 25 januari 2008 naar hem had verzonden.

8. Op 29 april 2008 nam verzoekster, in verband met de lopende bezwaarprocedure, een advocaat in de arm.
9. Op 14 mei 2008 en 23 mei 2008 deed de advocaat van verzoekster aan de Dienst Justis het verzoek om een kopie van het bezwaarschrift van de ex-echtgenoot van verzoekster naar hem toe te zenden. Op 3 juni 2008 werd deze kopie naar de advocaat van verzoekster gestuurd.
10. Op 27 juni 2008 vroeg verzoekster op het gemeentehuis van de gemeente West Maas en Waal voor haar twee kinderen een identiteitskaart aan. Verzoekster kwam er tijdens het doen van deze aanvraag achter dat de achternaam van haar beiden kinderen, buiten haar medeweten, inmiddels was gewijzigd.
11. Op 30 juli 2008 verklaarde de minister van Justitie het bezwaarschrift van de ex-echtgenoot niet-ontvankelijk.
12. Naar aanleiding van deze gang van zaken wendde verzoekster zich tot de Nationale ombudsman met de volgende klacht.

I. Bevindingen

1. Verzoekster klaagt erover dat de Dienst Justis van het Ministerie van Justitie haar niet al in een vroeg stadium heeft geïnformeerd over de positieve beslissing op haar verzoek om wijziging van de achternaam van haar kinderen als gevolg waarvan verzoekster onnodig kosten voor rechtsbijstand heeft gemaakt.
2. In zijn reactie van 1 april 2009 liet de minister van Justitie aan de Nationale ombudsman weten de klacht gegrond te achten. De minister gaf in zijn reactie aan dat er op grond van artikel 8:5 eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht geen beroep openstaat tegen een Koninklijk Besluit, hetgeen meebrengt dat de beslissing om de achternaam van verzoeksters kinderen te wijzigen reeds op 7 februari 2008 onherroepelijk was geworden.

II. Beoordeling

3. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit vereiste brengt mee dat een bestuursorgaan voortvarend en uit eigen beweging burgers informeert over onherroepelijke besluiten die op hen betrekking hebben.
4. De Nationale ombudsman stelt vast dat de Dienst Justis verzoekster niet tijdig en uit eigen beweging heeft geïnformeerd over het Koninklijk Besluit van 7 februari 2008 waarin tot de wijziging van de achternaam van haar beide kinderen werd besloten.

Met de minister van Justitie is de Nationale ombudsman van oordeel dat indien verzoekster in een vroeg stadium zou zijn geïnformeerd over het voor haar positieve onherroepelijke Koninklijke Besluit, zij geen onnodige kosten voor rechtsbijstand had hoeven maken. Het Ministerie van Justitie heeft gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Dienst Justis van het Ministerie van Justitie, is gegrond, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De Nationale ombudsman heeft met instemming ervan kennisgenomen dat de minister van Justitie zich naar aanleiding van verzoeksters klacht bereid heeft getoond om de kosten die verzoekster redelijkerwijs heeft moeten maken, aan haar te vergoeden.

Onderzoek

Op 13 oktober 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw G. te Dreumel, met een klacht over een gedraging van de Dienst Justis van het Ministerie van Justitie. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tijdens het onderzoek kregen de Dienst Justis van het Ministerie van Justitie en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Noch verzoekster noch de minister van Justitie gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verslag van de telefonische hoorzitting zoals die op 14 augustus 2008 door de Dienst Justis met verzoekster is gehouden naar aanleiding van een door haar ingediende klacht, gedateerd 10 juni 2008.

Brief van het Team Koninklijke Besluiten van de Dienst Justis aan verzoekster waarin de klacht van verzoekster wordt afgedaan van 29 augustus 2008.

Brief van de minister van Justitie aan de Nationale ombudsman van 1 april 2009.

Brief van de afdeling van de Afdeling Juridische Zaken en Uitvoeringsbeleid van de Dienst Justis aan de Nationale ombudsman van 7 mei 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 8:5

"1. 1. Geen beroep kan worden ingesteld tegen een besluit, genomen op grond van een wettelijk voorschrift dat is opgenomen in de bijlage die bij deze wet behoort."

2. Bijlage bij de Algemene wet bestuursrecht

A. Ministerie van Justitie

"3. Artikel 7, eerste en tweede lid, en afdeling 4 van Titel 14 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, alsmede de artikelen 64, derde lid, 68, tweede lid, 125, tweede lid, 156, 175, derde lid, 179, tweede lid, 235, tweede lid, en 266 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, voor zover de aanvraag is toegewezen."

3. Burgerlijk Wetboek Boek 1

Artikel 7

"1. De geslachtsnaam van een persoon kan op zijn verzoek, of op verzoek van zijn wettelijke vertegenwoordiger, door de Koning worden gewijzigd.

2. Hij wiens geslachtsnaam of voornamen niet bekend zijn, kan de Koning verzoeken voor hem een geslachtsnaam of voornamen vast te stellen."